

**STUDIA UNIVERSITATIS
SEPTENTRIONIS
- THEOLOGIA ORTHODOXA**

Serie nouă
Anul XII,
nr. 1 (19) / 2020

Editura UTPress Cluj-Napoca

ISSN: 2066-303X

**UNIVERSITATEA TEHNICĂ CLUJ-NAPOCA
CENTRUL UNIVERSITAR NORD DIN BAIA MARE
FACULTATEA DE LITERE**

**DEPARTAMENTUL
DE ȘTIINȚE SOCIO-UMANE, TEOLOGIE, ARTE**

REVISTA

**DOMENIULUI DE CERCETARE
TEOLOGIE ORTODOXĂ**

„JUSTINIAN ARHIEPISCOPUL”

STUDIA UNIVERSITATIS SEPTENTRIONIS

- THEOLOGIA ORTHODOXA

Serie nouă

Anul XII, nr. 1 (19) / 2020

BAIA MARE

2020

EDITORIAL BOARD OF
STUDIA UNIVERSITATIS SEPTENTRIONIS
- THEOLOGIA ORTHODOXA

EDITORIAL OFFICE OF *THEOLOGIA ORTHODOXA*:

Str. CRIȘAN no. 5-7, Baia Mare, Phone: 004.(0)262.276305

PRESIDENT: Ph. dr. **IUSTIN HODEA**, Bischof of Maramures and Satmar

VICE-PRESIDENT: Ph. dr. **TIMOTEI BEL**, Vice-Bischof of Maramures and Satmar

EDITOR IN CHIEF: Pr. Conf. dr. Adrian Gh. **PAUL**

SCIENTIFIC REFERENT: Prof. dr. acad. Alexandru **SURDU**,

Pr. prof. dr. John Antony **McGUCKIN**,

Pr. prof. dr. Theodor **DAMIAN**,

Pr. prof. dr. Ioan **CHIRILĂ**,

Conf. dr. Ioan-Mircea **FARCAȘ**.

EXECUTIVE EDITOR: Lect. univ. dr. Valerian **MARIAN**,

Lect. univ. dr. Claudiu **FĂRCAȘ**

EDITORIAL OFFICE SECRETARY: Pr. lect. dr. Vasile **BORCA**

REFERENȚI ȘTIINȚIFICI

Prof. univ. dr. **Alexandru SURDU** – Academician, președinte al secției de Filosofie,
Teologie, Psihologie și Pedagogie a Academiei Române

Pr. prof. univ. dr. **John-Antony Mc GUCKIN** – Universitatea Columbia, New York

Pr. prof. univ. dr. **Theodor DAMIAN** – Institutul Român de Teologie
și Spiritualitate Ortodoxă din New York

Pr. prof. univ. dr. **Ioan CHIRILĂ** – președinte al Senatului Universității
„Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

Conf. univ. dr. **Ioan-Mircea FARCAȘ** – decanul Facultății de Litere din C.U. Nord,
Baia Mare, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte: P.S. dr. **IUSTIN HODEA**, Episcopul Maramureșului și Sătmarului

Vice-Președinte: P.S. dr. **TIMOTEI BEL**, Arhiepiscop-vicar –coordonator responsabil

Redactor- șef: Pr. conf. univ. dr. **Adrian Gh. PAUL**

Secretar de redacție: Pr. lect. univ. dr. **Vasile BORCA**

Membri: Conf. dr. **Delia SUIOGAN**, Pr. conf. dr. **Ștefan POMIAN**, Pr. lect. dr. **Dorinel DANI**, Pr. lect. dr. **Teofil STAN**, Pr. lect. dr. **Marius NECHITA**, Lect. dr. **Claudiu FĂRCAȘ**, Lect. dr. **Ioan TOHĂȚAN**, Lect. dr. **Valerian MARIAN**, Lect. dr. **Eusebiu BORCA**, Lect. dr. **Claudia MARIAN**, Lect. dr. **Florina ACHIM**, Pr. dr. **Cristian-Ioan ȘTEFAN**, Pr. dr. **Ioachim TOMOIAGĂ**, Pr. dr. **Marius I. SABOU**.

Editori: Lect. univ. dr. **Valerian MARIAN**, Lect. univ. dr. **Claudiu FĂRCAȘ**

Colaboratori: Prof. dr. **Teodor ARDELEAN**, Prof. dr. **Ștefan VIȘOVAN**, Prof. dr. **Florian ROATIȘ**, Asist. univ. dr. **Minodora BARBUL**.

Tehnoredactare: pr. conf. univ. dr. **Adrian Gh. PAUL**

Volum coordonat de: pr. conf. univ. dr. **Adrian Gh. PAUL**

Traducere: **Erika CHINDRIȘ**

<http://teologie.cunbm.utcluj.ro/studiatheologica/>

Persoană de contact: pr. conf. univ. dr. **Adrian Gh. PAUL**

E-mail: **pr.adrianpaul@gmail.com**

Web: **teologie.cunbm.utcluj.ro**

ISSN: 2066-303X

**Publicație indexată în Baza de Date Internațională (BDI) CEEOL
(www.cceol.com) din Frankfurt, GERMANIA**

STUDIA
UNIVERSITATIS SEPTENTRIONIS
– THEOLOGIA ORTHODOXA –
Anul XII, Nr. 1, Ianuarie-December 2020,
Serie Nouă (Nr. 19)

STUDIA
1 (19)/2020

EDITORIAL OFFICE: Crișan no. 5-7, Baia Mare ☐ Phone: 004.(0)262.276305

C U P R I N S

I. EDITORIAL

1. **P.F. Părinte Patriarh DANIEL**, Proclamarea anului 2020 în Patriarhia Română ca „Anul omagial al pastorației părinților și copiilor” și „Anul comemorativ al filantropilor ortodocși români” 11
2. **Mesaj** la proclamarea Anului omagial și comemorativ 2020..... 13

II. TEOLOGIE BIBLICĂ ȘI SISTEMATICĂ

1. **Lect. univ. dr. Eusebiu BORCA**, *Ce ne învață Vechiul Testament despre pandemie?*..... 19
2. **Pr. drd. Cătălin VARGA**, *Războaiele lui Israel din Vechiul Testament. Un punct de vedere duhovnicesc* 55
3. **Pr. asist. univ. dr. Marius-Ioan SABOU**, *Israel și Sfântul Apostol Pavel – paradigme în iconomia mântuirii*..... 83
4. **Pr. lect. univ. dr. Vasile BORCA**, „Pedagogul” lui Clement Alexandrinul, o marcantă lucrare educativă și de mare actualitate 93
5. **Pr. conf. univ. dr. Adrian-Gheorghe PAUL**, *Cinstirea sublimă a lui Dumnezeu prin respectarea poruncilor III și IV din Decalog*..... 113

III. TEOLOGIE ISTORICĂ, LITURGICĂ ȘI PRACTICĂ

1. **Pr. dr. Ioan-Cristian ȘTEFAN**, *Conștiința unității de credință și de neam a românilor din Maramureș – păstrată prin procurarea cărților de cult din Principatele Române* 171
2. **Lect. univ. dr. Valerian MARIAN**, *Prophets – The Preachers of God’s Will*..... 183
3. **Pr. lect. univ. dr. Teofil STAN**, *Cântecele taberelor creștine de copii ..* 199

4. **Diac. drd. Ciprian GLIGAN**, *Biserici naționale ortodoxe în secolele XI-XV – Biserica rusă și Biserica sârbă* 223

IV. ASISTENȚĂ SOCIALĂ

1. **Pr. lect. univ. dr. Marius NECHITA**, *Caracteristicile vârstnicilor din punct de vedere social și psihologic* 235

STUDIA
1 (19)/2020

V. MISCELANEEA

1. **Prof. dr. Iulia-Mihaela TĂMAȘ**, *Aspecte ale eterogenității textuale (Istorie. Cartea II de Publius Cornelius Tacitus)* 249
2. **Pr. conf. univ. dr. Adrian-Gheorghe PAUL**, *Personalitatea umanist-isihastă a Sfântului Nicolae Cabasila* 263
3. **Masterand Lucian ACHIM**, *Considerații teologice despre avort – păcat de moarte din punct de vedere religios-moral* 317

LISTA AUTORILOR 357

STUDIA
UNIVERSITATIS SEPTENTRIONIS
– ORTHODOX THEOLOGY –
Year XII, No. 1, January-December 2020,
New Series (No. 19)

STUDIA
1 (19)/2020

EDITORIAL OFFICE: Crisan no. 5-7, Baia Mare ☒ Phone: 004.(0)262.276305.

CONTENTS

I. EDITORIAL

1. **His Beatitude Father Daniel, Patriarch of the Romanian Orthodox Church**, The proclamation of the year 2020 in the Romanian Patriarchate as “*The homage year of the pastoral care of parents and children*” and “*Commemorative year of Romanian Orthodox philanthropists*” 11
2. **Message** on the proclamation of the *Homage and Commemorative Year 2020* 13

II. BIBLICAL AND SYSTEMATIC THEOLOGY

1. **Eusebiu BORCA, PhD, Assistant Professor**, *What does the Old Testament teach us about the pandemic?* 19
2. **Priest Cătălin VARGA, Doctoral Candidate**, *The Wars of Israel in the Old Testament. A spiritual point of view* 55
3. **Priest Marius-Ioan SABOU, Assistant Lecturer**, *Israel and the Holy Apostle Paul – paradigms in the stewardship of salvation* 83
4. **Priest Vasile BORCA, PhD, Assistant Professor**, *The “pedagogue” of Clement of Alexandria, a remarkable educational and topical work*..... 93
5. **Priest Adrian-Gheorghe PAUL, PhD, Associate Professor**, *The sublime worship of God by keeping the commandments III and IV of the Decalogue* 113

III. HISTORICAL AND LITURGICAL THEOLOGY

1. **Priest Ioan-Cristian ȘTEFAN, PhD**, *The consciousness of the unity of faith and nation of the Romanians from Maramureș – preserved by purchasing cult books from the Romanian Principalities* 171
2. **Valerian MARIAN, PhD, Assistant Professor**, *Prophets – The Preachers of God's Will*..... 183
3. **Priest Teofil STAN, PhD, Assistant Professor**, *Songs of Christian children's camps* 199
4. **Deacon Ciprian GLIGAN, Doctoral Candidate**, *National Orthodox Churches in the XI-XV centuries – The Russian Church and the Serbian Church* 223

IV. SOCIAL ASSISTANCE

1. **Priest Marius NECHITA, PhD, Assistant Professor**, *Social and psychological characteristics of the elderly*..... 235

V. MISCELANEEA

1. **Prof. Iulia-Mihaela TĂMAȘ, PhD**, *Aspects of textual heterogeneity (Histories. Book II by Publius Cornelius Tacitus)*..... 249
2. **Priest Adrian-Gheorghe PAUL, PhD, Associate Professor**, *The humanist-hesychastic personality of Saint Nicholas Kabasilas* 263
3. **Lucian ACHIM, MA student**, *Theological considerations about abortion – a mortal sin from a religious-moral point of view*..... 317

LIST OF AUTHORS.....357